

“Hoe Kan Ik ...?”

**Hoe Kan Ik ...,
de hoofdvraag “wat wil ik later worden?”,
voor 10- 14 jarigen op een hedendaagse,
creatieve manier aan de orde stellen.**

De “reis om de wereld” (junior) is een Growth mindset-leerprogramma voor kindercoaches, gedragspecialisten in het onderwijs en IB-ers.

Barry Kuijpers

BK Onderwijsadvies

Kindertalentenfluisteraar | Coach | Digitaal CreaBea | Leerkracht

Tiny van Dulmen

nemluD, learning consultancy

Adviseur leren en ontwikkelen | trainer | coach

Inleiding, met het “HKI-tje”

Het “HKI-tje” is een bewuste vraagformulering. Het woordje “Hoe” verwijst naar oplossingsgericht denken. Het worde “Kan” verwijst naar iets doen; het denken en het doen wordt zo verbonden. En de “ik” verwijst naar diegene bij wie de bal ligt.

En zo zijn er meer specifieke interventies aan dit Growth mindset leerprogramma gekoppeld.

In dit document nemen we je mee in:

- De achtergrond/ontstaansgeschiedenis “Reis om de wereld” junior
- Het basisprogramma
- Het basisprogramma leren hanteren
- Uitbreidingsmogelijkheden

De achtergrond/ontstaansgeschiedenis

Het leerprogramma is er van origine een vierdaagse training voor volwassenen deelnemers. Zij doorlopen vier fasen om een (persoonlijk of organisatie gerelateerd) vraagstuk op een creatieve wijze aan te vliegen. Dat leerprogramma kent zo’n 35 creatieve werkvormen en (om)denktechnieken en is gericht op het ontwikkelen van vier basisvaardigheden van een creatieve denker:

1. Uitstellen van oordeel
2. Anders waarnemen
3. Flexibel associëren
4. Hanteren verbeeldingskracht

En de vier fasen zijn:

1. In de eerste fase draait het om **het omzien naar het vraagstuk**; hoe kijk je naar je hoofdvraag en wat als je er ander naar leert kijken?
2. Vervolgens gaat het om **het vinden van nieuwe ideeën en oplossingsrichtingen**. Een fase die ook wel bekend staat als het ‘out of the box’ denken.
3. Die nieuwe ideeën dienen evenwel wel weer terug ‘in the box’ van de eigen organisatie/de afdeling/het team te kunnen landen, dus **finetuning van ideeën** is evident

- En om over te gaan tot **daadwerkelijke implementatie** is strategisch, tactisch handelen een vereiste; bijvoorbeeld het bewust(er) inzetten van communicatie-, beïnvloedingsstijlen.

De “Reis om de wereld (senior)” is een compilatie van verschillende theoretische benaderingswijzen, die inhoudelijk een overlap vertonen; Appreciative Inquiry (Cooperrider), Creativiteitsrollen (Von Oech) en De Creatiespiraal (Knoope).

		Appreciative Inquiry	Creativiteitsrollen	Creatiespiraal
1	Omzien naar het vraagstuk	Discover	Verkenner	Oost
2	Nieuwe ideeën en oplossingsrichtingen; out of the box	Dream	Artiest	Zuid
3	Terug in the box; finetunen	Design	Rechter	West
4	Strategisch(er), tactisch(er) handelen	Destiny	Krijgsman	Noord

In de senior variant is gekozen voor de windstreken uit de Creatiespiraal. Om zo te benadrukken dat ontwikkelen als een reis kan worden gezien, met een vertrekpunt en een beoogde eindbestemming. Dat er hindernissen, grenzen beslecht kunnen worden. Dat er zaken ‘in de koffer’ mee moeten of juist daaruit gehaald moeten worden. Etc.

In de eerste Covid-zomer (...) is er een pilot gedraaid om het senior programma online/virtueel aan te bieden. Barry Kuijpers en Tiny van Dulmen zijn toen opnieuw met elkaar in contact gekomen. En, ere wie ere toekomt, Barry heeft de aanzet gegeven tot het maken van een junior-variant.

Wij hebben de 4 fasen uit de ‘senior reis’ in deze junior-editie naar 4 (reis-)fasen hernoemd, t.b.v. herkenning en beeldvorming bij de junior doelgroep, in (1) het museum, (2) het pretpark, (3) het laboratorium en (4) het podium:

1. Het museum

In fase 1 “het museum”, ga je op onderzoek uit. Je loopt rond. Je leert vanuit verschillende hoeken naar iets te kijken. Je doet nieuwe kennis op, leert van/over het verleden, het heden en de toekomst.

2. Het pretpark

Fase 2 is “het pretpark”. Het mag/moet hier speels aan toe gaan, om nieuwe ideeën te bedenken; om te bedenken wat nog niet eerder bedacht is!

3. Het laboratorium

Al hetgeen in fase 2 is bedacht wordt hier nader en kritischer bekeken; is het haalbaar, is het te realiseren? Het gaat hier om het finetunen van de ‘out of the box’ ideeën.

4. Het podium

Fase 4 is “het podium”; op het podium presenteer je je. Je laat jezelf zien. Je staat (goed voorbereid !) in ‘the spotlight’

Het basisprogramma

Voordat de leer-reis, langs het museum, pretpark, laboratorium en podium daadwerkelijk van start gaat, zijn er een aantal opdrachten en oefeningen om de doelgroep ‘in the mood’, in een creatieve mindset, te (laten) komen.

- ✓ Bijvoorbeeld: kun jij onderstaande tekst lezen?

D3Z3 M3D3D3L1NG L44T J3 213N T0T W3LK3
GR0T3 PR35T4TI35 0N23 H3R53N3N 1N 5T44T
21JN.1N H3T 83G1N W45 H3T 23K3R N0G
M031L1JK D3Z3 T3K5T T3 L3Z3N, M44R NU K4N
J3 H3T W44R5CH1JNL1JK 4L W4T 5N3LL3R
L3Z3N 20ND3R J3 3CHT 1N T3 5P4NN3N.D4T
K0MT D00R H3T 3N0RM3 L33RV3RM0G3N V4N
0N23 H3R53N3N. KN4P H3? D323 M3D3D3L1NG
M4G J3 K0P13R3N 3N V3RD3R V3R5PR31D3N. 15
D1T L3UK 0F N13T? 1K W33T 23K3R D4T J3
V3R8445D 5T44T V4N J353LF.

Daarnaast. Een van de rode draden in de reis is een verhaal, met hoofdpersoon, die ...:

"Oh jee, daar komt er weer eentje..."

Ik zit op de verjaardag van mijn oma en de hele familie is weer bij elkaar. Terwijl ik nog een hapje van mijn taart neem, zie ik Tante nummer 4 op me af komen. Met een zucht zet ze zich op de stoel naast me neer.

"Heee, da's lang geleden! Wat ben je groot geworden!" Tuurlijk... De standaardbegroeting deze middag.

Ze gaat verder: "Je gaat al bijna van de basisschool af toch? Of zit je al op de middelbare? De Grote School, haha."

Ik knik en maak een soort van instemmend geluid. Ik weet al wat er nu komt...

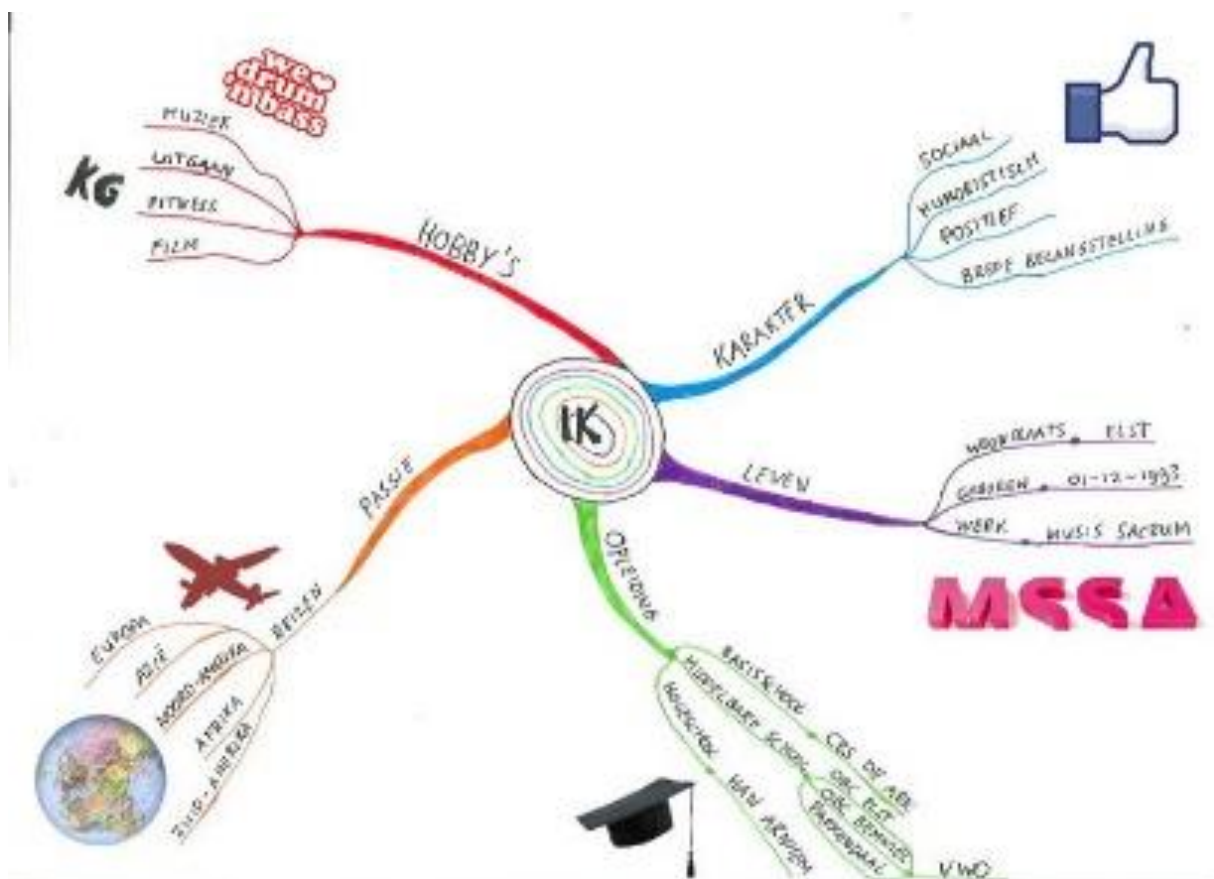
Let op, hoor, komtie... De tantevraag aller tantevragen:

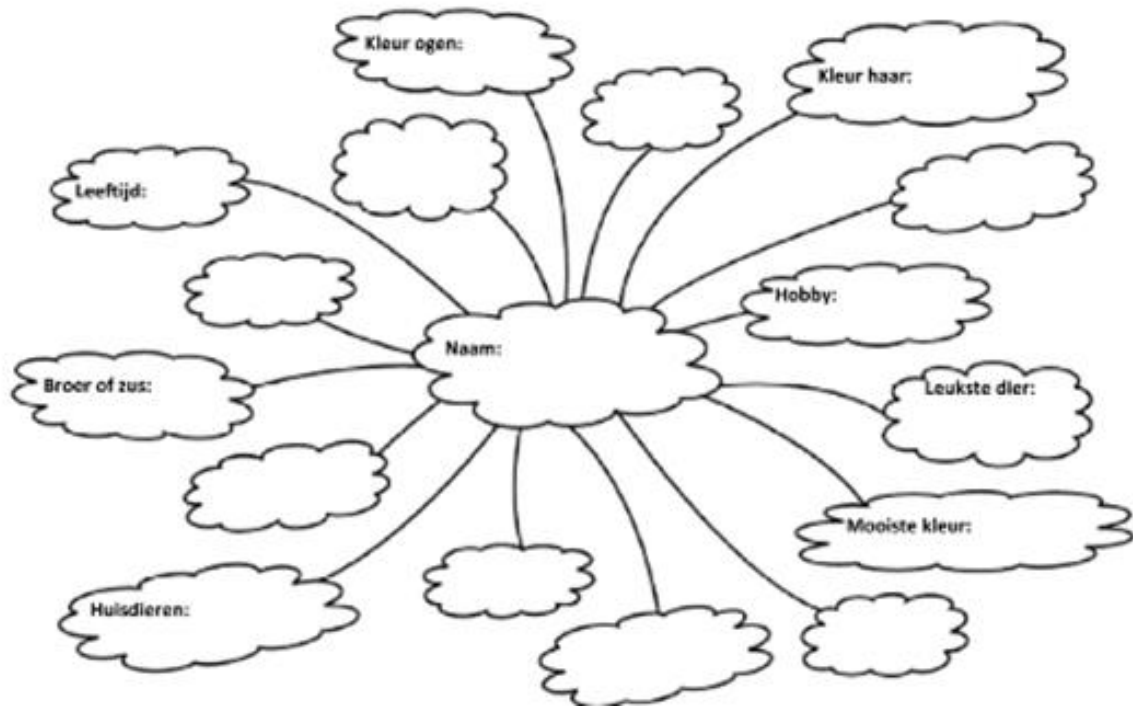
"En weet je al wat je later worden wil? Dat moet je nu toch ongeveer wel weten, of niet soms?"

Ik zwijg en haal mijn schouders op. Ik heb werkelijk geen idee. Hoe moet ik dat nu al weten? Moet ik dat nu al weten?

Na dit startverhaal (in bovenstaand kader is slechts een deel weergegeven) volgen er verschillende vragen, opdrachten en/of oefeningen. Ter illustratie:

- ✓ Bijvoorbeeld de opdracht het maken van een mindmap

✓ Voorbeeld opdracht “De Hand”

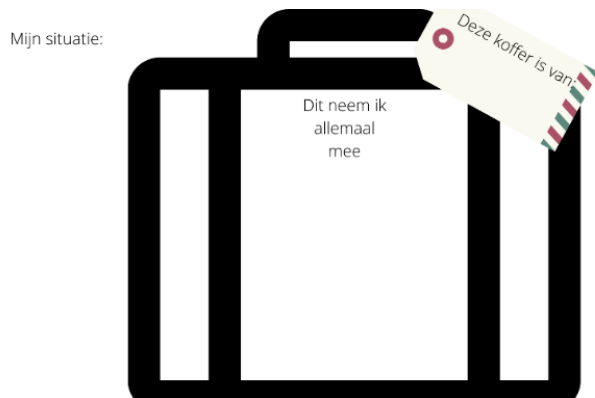
- Opdracht De Hand-

- Duin: waar ben je trots op?
- Wijsvinger: waar wil je naar toe?
- Middelvinger: waar ben je niet tevreden over?
- Ringvinger: waar ben je trouw aan?
- Pinky: waar wil je in groeten?

✓ Voorbeeld “Pak je koffer”

Welke situatie wil jij aan gaan pakken: Welke kwaliteiten, talenten, belemmeringen, kansen, uitdagingen enzovoort en zo verder... neem jij mee? Doe ze allemaal in je koffer. Je mag schrijven, tekenen, plaatjes plakken, doe het op jouw manier!

✓ Voorbeeld “omgekeerde brainstorm”

Bij zo'n omgekeerde brainstorm draaien we heel bewust de beginvraag om, in een overdreven, tegenovergestelde vraag.

- Hoe ga je ervoor zorgen dat je een 'klote-dag/ weekend' gaat hebben?
- Wat kun jij doen om je ouders, broer(s), zus(sen) enorm kwaad op je te maken?
- Hoe je klas tegen je in het harnas te jagen?

✓ Voorbeeld “identificatietechniek”

Hierbij gaat het om het bewust identificeren met iemand anders, om vanuit zijn/haar 'bril' te reageren, te kijken naar ... Je kunt je identificeren met een beroemd-bekendheid; hoe zou Dagobert Duck, Dua Lipa, Justin Bieber, een bekende vlogger/blogger, topsporter, etc., naar eigen believen concreter in te vullen) reageren?

Wij hebben werkvormen en (om)denktechnieken geselecteerd die specifiek bij een bepaalde fase horen; de ene werkvorm leent zich meer/beter voor anders waarnemen, een andere werkvorm voor flexibel associëren, etc.

Een van de rode draden is het verhaal, met een hoofdpersonage. Een andere rode draad is dat elke overgang van fase als een tussenstop wordt gezien, die gepaard gaan met een portfolio-opdracht. Op deze speelse manier wordt er langzaam , maar zeker toegewerkt, naar de slot fase die we het podium noemen. Op dat podium presenteert je je. Je laat jezelf zien. Je staat (goed voorbereid!) in 'the spotlight'. En ook daarvoor hebben we weer specifieke werkvormen en (om)denktechnieken:

✓ Voorbeeld De goochelshow/de goochel-act

In een goochelshow is niets meer wat het kijkt, alles is mogelijk in de wereld vol van magie en illusie. Je bent aangekomen in de 4^e reisfase, je wilt je publiek zo meteen laten zien wat je allemaal ontdekt hebt, wat je bereikt hebt. Om dit (in gedachten) voor te bereiden; stel je eens voor dat je het aanpakt als een heuse goochelaar!

- Doe je (presenteer je) alles alleen, of heb je een (charmante) assistent(e)?
- Hoe is je show (de structuur van je boodschap) opgebouwd?
- Welke (technische) hulpmiddelen zet je in?
- Gebruik je (spannende, opzweepende) muziek?
- Wat kun je beter (niet) doen om je publiek in vervoering te brengen?